

Weidevogelrapport 2014

December 2014

Inhoudsopgave.

Inhoudsopgave.....	3
Voorwoord	3
Inleiding	4
De Ontginning (Collectief Beheerplan sinds 2010)	6
Parel Postma	9
Oldetrijne (Collectief Beheerplan sinds 2010).....	10
Oldetrijne Noord (Collectief Beheerplan sinds 2011)	12
Gracht (Collectief Beheerplan sinds 2011)	14
Langelille (Collectief Beheerplan sinds 2011).....	15
Sonnega (Collectief Beheerplan sinds 2011).....	19
Nijelamer (Collectief Beheerplan sinds 2011).....	21
Boijl	22
Overzicht Weststellingwerf.....	23
Evaluatieavond.....	26

Voorwoord

Aan alle leden en belangstellenden,

Bij deze bieden wij u het weidevogelrapport aan. Hierin vindt u de resultaten van het SNL weidevogelbeheer van het seizoen 2014.

Per mozaïek vindt u telkens drie blokjes: eerst een tabel met daarin de aantallen van het totale gebied. In deze tabel staat ook vermeld welk streefgetal wij hebben ingevuld bij de start van het Collectieve Beheer Plan. Na afloop van de zes SNL jaren kunnen we dan zien of de doelstelling (ons streefbeeld) is gehaald.

Dan volgen de aantallen per beheerder met daarin apart vermeld de aantallen van de vier hoofdsoorten conform de instapeis van de provincie. Daarna volgt de kaart van 2014 met daarop de stippen vanuit het BFVW computersysteem geplaatst op het beheer van 2014.

Het mozaïekbeheer van 2015, zoals dat voor de deelnemers is ingetekend in de Toolkit, vindt u uitsluitend op onze website: www.vanlweststellingwerf.nl. Hierbij doen we een dringende oproep aan alle deelnemers om deze kaart goed te controleren. Er zijn nogal wat wijzigingen aangebracht ten opzichte van 2014.

Voor de percelen die komend voorjaar in de Gecombineerde Data Inwinning (GDI = de meitelling) anders worden ingevuld dan op deze kaart staat mag geen SNL betalingsverzoek worden gedaan.

Mocht u na het lezen van dit rapport meer informatie willen dan kunt u altijd bellen met een bestuurslid of via de website: www.vanlweststellingwerf.nl reageren.

Foto op het voorblad: albino kievitkuikentje in mozaïek Nijelamer (Foto van Klaas Vellinga).

Inleiding

Werkwijze:

Sinds 2013 worden de nesten en broedparen door de nazorgers geregistreerd in het computersysteem van de BFVW. Eind september ontvangt Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf hiervan een uitdraai; op kaarten staan dan behalve alle stippen ook het mozaïekbeheer ingetekend. Alleen de nesten/broedparen die door de nazorger zijn ingevoerd staan op deze kaarten vermeld. Helemaal vlekkeloos gaat het nog niet maar de nazorgers verdienen een groot **compliment** omdat zij niet alleen een nieuwe manier van werken moesten leren maar dit werk ook, in korte tijd, daadwerkelijk moeten uitvoeren. De meeste lezers van dit evaluatierapport weten dat het vaak niet meevalt om, na een dag in het veld, 's avonds nog eens achter de computer aan het werk te moeten.

Een wijziging in de werkwijze is ook dat de stippenkaart in de stal nu wordt verstrekt door de nazorger. En dat is een punt waar nog wat valt te verbeteren. Vóór de agrariër het land in gaat moet hij weten waar de nesten zich bevinden om ze te kunnen sparen. Daarvoor zijn twee dingen noodzakelijk: het vinden en het registreren. Voor het vinden van de nesten wordt een beroep gedaan op de onmisbare eierzoek-vaardigheid van de nazorger. Maar als de vindplaats niet wordt doorgegeven aan de agrariër dan schiet het zijn doel voorbij. En daarvoor is een kaart in de stal noodzakelijk. Ook bij eventuele controles door de NvWA is de aanwezigheid van **stalstippenkaarten** op het bedrijf zeer gewenst.

Een ander aandachtspunt zijn de **alarmtellingen**. Deze worden door de provincie geëist dan wel van het grootste belang geacht bij de beoordeling van de kwaliteit van de mozaïeken. Zeker nu de SNL regeling bezig is met de laatste jaren en er minder geld beschikbaar komt voor het nieuwe weidevogelbeheer worden deze tellingen her en der gemist.

Een lastige situatie, want hoeveel inzet en tijd kunnen we nog meer vragen van vrijwilligers? Ook al staat er een kleine vergoeding voor de Vogelwacht tegenover.

Een tweede lastig punt is het feit dat Weststellingwerf een kievit gebied is en alarmtellingen en kieviten gaan slecht samen.

Het derde lastige punt is dat nu niet duidelijk is waar wel alarmtellingen zijn uitgevoerd maar geen vogels werden aangetroffen en gebieden waar geen alarmtellingen zijn uitgevoerd.

Bovenstaande punten worden met de Vogelwacht besproken in het besturenoverleg maar het zou goed zijn om dit ook eens onderling als nazorger en agrariër, te bespreken.

Resultaat:

We mogen best enigszins tevreden zijn over seizoen 2014. De resultaten wisselen en er zijn dieptepunten maar in zijn algemeenheid is de weidevogelstand **toegenomen**.

Heel bijzonder is natuurlijk de vondst van het **eerste kievitse**i van Friesland in Weststellingwerf. Op 6 maart 2014 vond de heer Geert Mooi het eerste ei in het weidevogelmozaïek Lindedijk, op een perceel van de familie Donker aan de Lindedijk in Spanga. Onder toezicht oog van gedeputeerde Kramer en burgemeester Van Klaveren werd het ei op 7 maart door de Commissaris van de Koning Jorritsma gelotterd en werden de sulveren lijn en oorkonde aan Mooi overhandigd. Helaas bracht de publiciteit een extra stroom raaptoeristen op gang maar incidenten zijn dit jaar uitgebleven.

Van de plannen om in 2014 meer maatregelen m.b.t. **water** te treffen zijn er niet veel uitgevoerd. Het voorjaar was nat genoeg voor de weidevogels en tijdelijke plasdrassen leken niet direct noodzakelijk. En het blijkt dat waterpeil verhogen toch omslachtiger is dan gedacht, vooral vanwege een dure vergunningsaanvraag. Daarbij speelt ook mee dat de toekomst van onze weidevogelgebieden na afloop van de zesjarige SNL periode in 2015 en 2016 onzeker is.

Helaas was er ook dit jaar weer sprake van forse predatie. Een nieuwkomer waar we echt niet omheen kunnen is de **das** die, helaas, te dicht bij de Ontginning zit en dit mozaïek als welkome etenstafel ziet.

Eind 2013 hebben we samen met de WBE's een actie opgezet om kunst vossenbouwen in en rond het weidevogelgebied te plaatsen. De benodigde buizen worden gratis ter beschikking gesteld, het werk wordt zo mogelijk door de agrariër uitgevoerd. De coördinatie ligt in eerste instantie bij de jagers maar natuurlijk kan ook de agrariër het initiatief nemen en even contact opnemen met zijn jager. Ook de nazorger van de Vogelwacht wordt hierbij zo nodig betrokken. Als men samen de locatie heeft bepaald kan men dit melden aan Jan Harm Oosterhuis te Noordwolde, secretaris WBE Groote Veenpolder, de coördinator van deze actie. Hij begeleidt de aanleg verder. Het is nu nog te vroeg om

van resultaten te kunnen spreken. Maar wel bleek tijdens de evaluatiegesprekken dat er een voorzichtig optimisme terugkomt, her en der hebben de agrariërs de indruk gekregen dat de vos weer 'beheersbaar' is geworden.

Herhaalde oproep:

Een predator waar velen van ons zelf iets aan kunnen doen is de kat. De (verwilderde) huiskat blijft een probleem. Hierbij doen we daarom, net als vorig jaar, een oproep om uw katten te steriliseren, die paar tientjes kunnen net het verschil maken. En in het broedseizoen kunt u ze verwennen door een **dubbele portie voer** te geven voordat u ze naar buiten laat gaan.

Vooruitblik 2015:

Omdat de Provincie alleen nog beheer wil leggen op percelen waar vogels zitten werd ons, net als vorig jaar, opgedragen om een '**snijactie**' te houden. De opdracht was dit jaar heel expliciet; van alle percelen waar 2 jaar geen vogels hadden gezeten moest het beheerpakket worden verwijderd. Slechts een enkele uitzondering werd toegestaan. Het resultaat is dat er ongeveer 200 hectare legselbeheer is verwijderd! Een klein deel van de financiële ruimte die dit gaf hebben wij kunnen benutten door de Ontginning nog ietsje uit te breiden (bij De Jong) en er zijn op twee plaatsen zwaar beheer pakketten neergelegd: in Nijelamer uitgestelde maaidatum bij Van der Schaar en in mozaïek Lindedijk is bij Donker het extensief weiden verplaatst naar een ander, groter perceel.

Door deze opdracht is er ook dit jaar weer veel tijd gaan zitten in het aanpassen van het concept Collectief Beheer Plan. Daarnaast is er dit jaar heel veel tijd gestoken in de voorbereidingen voor het jaar 2016. Vanaf 1 januari 2016 moet de aanvraag voor weidevogelbeheer via de gebiedsaanvraag van het **collectief ELAN** worden aangevraagd. De gebiedsaanvraag moet naar verwachting in **mei 2015** (!) al worden ingediend. Eigenlijk zijn we dus met twee jaren tegelijk bezig. Daarbij is onze inzet gericht op het creëren van mogelijkheden voor het afsluiten van beheerpakketten ten behoeve van weidevogels in zoveel mogelijk gebieden. Op onze jaarvergadering (**11 maart a.s.**) hopen wij u meer te kunnen vertellen. Ook worden er voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Net als voor de evaluatieavond (**4 februari a.s.**) en de jaarvergadering ontvangt u daarvoor t.z.t. een uitnodiging.

Witte kievitseieren in mozaïek De Ontginning (Foto van Jeroen Hofstee)

De Ontginning (Collectief Beheerplan sinds 2010)

De resultaten voor 2014 staan in het rood vermeld. Er is een grutto meer en de scholeksters zijn gelukkig weer terug, ze zijn met zeven toegenomen. Ook bij de tureluurs een bescheiden toename van twee. Maar ronduit teleurstellend zijn de aantallen kieviten. Deze zijn met 50 gedaald.

De andere aantallen schommelen nogal. Mogelijk dat de registratie hiervan niet bij iedereen eenzelfde prioriteit heeft?

De groene cijfers hebben betrekking op de uitbreidingen.

Met 45 broedparen van de vier hoofdsoorten per 100 hectare komt de Ontginning onder de (door de Provincie in het Natuurbeheerplan 2014) gestelde norm. Daarom is voor seizoen 2015 nogal wat beheer van percelen verwijderd. Binnen de regels was er wel ruimte om het mozaïek op andere percelen te laten groeien. De kaarten met het beheer voor 2015 vindt u op de website: www.vanlweststellingwerf.nl.

De Ontginning in 2014: 674,71 hectare							
Doelsoort	2009 Referentie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kievit	140	145 149 +28=177	150 230	155 217	160 218 +44=262	165 212	168
Grutto	34	36 23	38 24	40 27	41 26 +2= 28	42 29	43
Scholekster	39	40 44 +1= 45	40 46	41 32	41 23 +6= 29	42 36	43
Tureluur	31	31 31	32 42	33 16	34 24 +2= 26	34 28	35
TOTAAL	244	247 +29= 276	342	292	291 + 54=345	305	
Slobeend	0	0 1	1 0	1 3	1 3	1 3	1
Kuifeend	1	2 0	2 0	2 6	2 0	2 0	2
Krakeend	0	0 11	1 9	1 1	1 0	2 1	2
Watersnip	2	2 0	2 0	2 1	3 0	3 1	4
Zomertaling						1	
Wulp	11	12 7	12 9	12 6	13 4	13 5	14
Veldleeuwerik	1	2 0	3 3	5 0	6	7 1	8
Gele Kwikstaart	3	3 2	3 11	3 6	3 11	3 13	3
Graspieper	6	6 3	6 13	6 0	6 2	6 1	6
TOTAAL	268	300	387	315	365	331	

In bovenstaande tabel staan in het zwart telkens de gewenste aantallen en in het rood de werkelijke aantallen. De groene cijfers hebben betrekking op de uitbreiding.

Hieronder de aantallen per bedrijf:

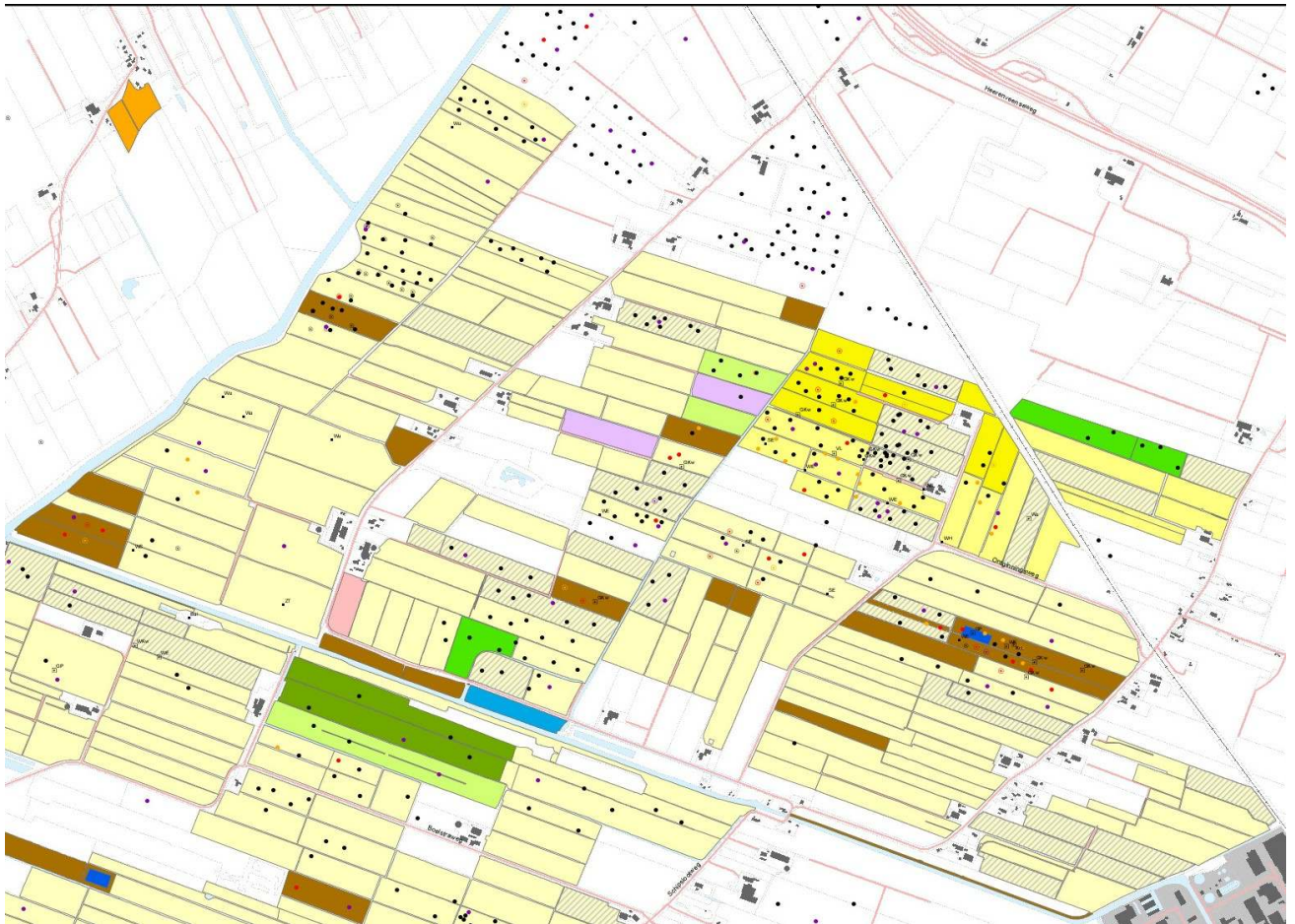
Collectief De Ontginning																	
	ha in			schol-	ture-		slob-	kuif-	krak-	water	zomer		veld-	gele		totaal	dichtheid
2014	2014	kievit	grutto	ekster	luur		eend	eend	eend	snip	taling	wulp	leeuw	kwik	gras-	per	per 100
													erik	staart	pieper	beheer	ha
Mts. L. Baas en R.M. Renen	37,32	35	4	7	12		1					1	1	4		65	174
Mts. J.J.H. Baas en J. Baas	38,34	7	1	2	1											11	29
H. Bosma	25,34	1	0	0	0											1	4
R.P. Bruinsma	26,68	0	2	0	0									1		3	11
Mts. J.J. Dijkstra en J.B. Dijk	42,15	19	0	2	0											21	50
Mts. P. Klijnstra en R.R. Sie	34,03	14	3	2	1									1		21	62
J. Koopman	40,32	12	0	3	0											15	37
Mts A en T deVries de Haas	49,50	38	9	6	4		2							3		62	125
Mts. J.H. Krikke en J.E. Krik	44,30	12	2	2	0											16	36
C.L.M. van der Tol	34,06	4	0	0	0											4	12
E. van den Berg	13,34	4	4	1	4				1					2	1	17	127
T. de Boer	96,46	5	3	4	3					1	1	3				20	21
P. Klijnstra	42,39	12	1	1	1									1		16	38
Melkveebedrijf Venema-Ja	37,71	6		2										1		9	24
A. Schoonhoven	52,50	32	0	2	1											35	67
L van der Woude	12,83															0	0
K van der Schaar	2,42															0	0
A Langeler	14,21															0	0
W de Jong	27,35	11		2	1							1				15	55
Totaal	674,71	212	29	36	28		3	0	1	1	1	5	1	13	1	331	49
HOOFDSOORTEN	674,71					305										305	45

De blauwe cijfers betekenen dat er stippen zijn toegevoegd die niet in het BFWV computersysteem staan. Soms omdat ze op de verkeerde plaats stonden, soms omdat ze ontbraken in het computersysteem maar wel op de stalstippenkaart stonden.

Inmiddels worden de aantallen hectares per bedrijf niet meer tot twee cijfers achter de komma exact bijgehouden. "Er is geen beginnen meer aan". Elk jaar zijn er wijzigingen omdat DR de maten verandert of omdat er land verhuurd wordt of omdat er in opdracht van de Provincie gesneden moet worden..... Het downloaden van het beheer en het daarna per bedrijf optellen van de exacte aantallen hectares kost elk jaar enorm veel tijd en voegt voor het evalueren eigenlijk weinig toe.

De totale oppervlakte van het hele mozaïek is echter wel bepalend voor de resultaten, zeker als het spannend wordt of de eis van 50 broedparen per 100 hectare wel wordt gehaald. Daarom wordt na de zomer, dus ook na het invullen van de GDI door de agrariërs, de juiste oppervlakte overgenomen uit de Toolkit en die wordt in de tabel bij Totaal vermeld.

Hieronder de stippen van 2014 op het beheer van 2014:

Het is triest te zien hoe leeg het zuidoostelijke deel van dit mozaïek is geworden. Bij de percelen oostelijk van de weg Stadburen, tegen de Schipsloot en het industrieterrein van Wolvega aan zagen we dit al eerder, daar zijn steenmarters heel actief. Maar aan de westkant van de weg, rondom het kruidenrijk van Van der Tol ontstond de laatste jaren juist een leuk cluster van weidevogels. Dit jaar zijn de weinige nesten die er nog waren gepredeerd.

Legenda:

Alle geel is legselbeheer op grasland, grijs gestreept is legselbeheer op bouwland
Alle groen is uitgestelde maaidatum (1, 8 of 15 juni)
Bruin is kruidenrijk grasland
Roze is extensief weiden
Paars is voorweiden
Blauw is plasdras

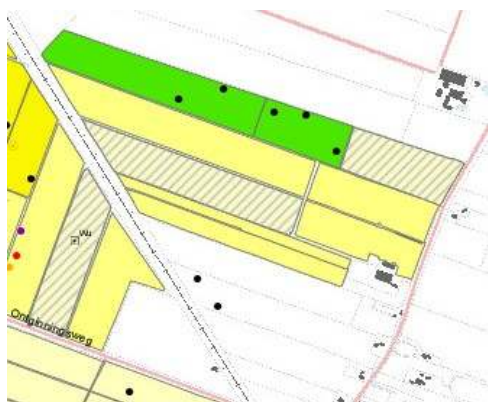
Parel Postma

Voor een Parel (in plaats van een mozaïek) hoeft geen streefbeeld opgesteld te worden.
Daarom alleen de resultaten:

Postma	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kievit	79	29	21	41	55	5
Grutto	1	0	1	2	0	
Scholekster	3	3	2	2	3	
Tureluur	2	0	1	2	3	
TOTAAL	85	32	25	47	61	5

In 2009 heeft Postma een perceel triticale laten staan. Dat trok toen enorme hoeveelheden vogels. Het jaar daarop waren er veel minder maar later herstelden de aantallen zich weer. Totdat.....dit gebied ontdekt werd door de das. Werden vorig jaar al veel nesten leeggehaald, dit jaar was het dramatisch. Alles werd gepredeerd. In overleg met de Provincie is dit gebiedje nu verder verkleind en is 2015 het laatste jaar voor deze Parel.

De stippen van 2014 op het beheer van 2014:

Graafwerk door een das.... (Foto van Afke Kester)

Oldetrijne (Collectief Beheerplan sinds 2010)

Weidevogelmozaïek Oldetrijne heeft zich weer wat hersteld. Jammer dat er toch nog een grutto mist. Maar de tureluurs zijn gebleven en er zijn 13 kieviten en 5 scholeksters meer. Het gebied voldoet weer aan de eis van de Provincie van 50 broedparen per 100 ha. Toch waren ook hier percelen waar de afgelopen twee jaar geen vogel had gezeten en daarvan moest voor 2015 het beheer worden verwijderd.

Oldetrijne Zuid voor 2014: 252 ha							
Doelsoort	Referentie 2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kievit	143	145 144	147 130	150 105	152 97	155 110	157
Grutto	9	9 22	10 24	10 20	10 12	11 11	11
Scholekster	20	21 25	22 15	23 15	24 9	25 14	26
Tureluur	3	3 6	3 9	3 7	3 6	4 6	4
TOTAAL	175	197	178	147	124	141	
Slobeend	0	0	0 2	0 1	1	1	1
Kuifeend	2	2 1	2 1	2 2	2	3	3
Krakeend	0	0 2	1 0	1	1	1 3	1
Watersnip	0	0	1 0	1 1	1	1	1
Wulp	0	0	0 0	0	1	1	1
Veldleeuwerik	2	2	2 2	2	2	2	2
Gele Kwikstaart	1	1 5	1 6	1 4	2	2 3	2
Graspieper	1	1	1 3	1 2	1 1	1 1	1
TOTAAL	181	205	192	157	125	148	

In bovenstaande tabel staat in het zwart telkens het gewenste aantal en in het rood de werkelijke aantallen.

Hieronder de aantallen per bedrijf:

Mozaïekbeheerplan Oldetrijne Zuid																
	2014	ha	kievit	grutto	scholekster	tureluur	slobeend	kuifeend	krakeend	watersnip	zomertaling	wulp	veldleeuwerik	gele kwikstaart	graspieper	per beheerder
1 G. de Boer	14,29					0										0
2 Mts. Dijkstra-v.d. Berg	52,98	38	1	5	44			1						1		46
3 Mts. Elshof-Witteveen	53,48	30	4	2	1	37										37
4 Mts. Kester-Veldman	48,99	31	6	4	4	45		1						2		48
6 R.P. ter Schure	27,79	5		1	6											6
7 J. A. Smink	41,61	3		2	5											5
8 Mts. Witteveen	21,15	3			1	4		1							1	6
Totaal	252,1	110	11	14	6	141	0	0	3	0	0	0	0	3	1	148
HOOFDSOORTEN	252,1					141										55,93

De blauwe cijfers hebben betrekking op stippen die wel op de stalstippenkaart stonden maar niet in het BFVW computersysteem.

En ook hier geldt dat de gegevens per bedrijf niet meer allemaal exact worden nagerekend en gecontroleerd omdat dit te veel tijd kost en niet van invloed is op de resultaten van het collectief.

Hieronder de stippen van 2014 op het beheer van 2014:

Op de plaats van de rode sterren is Last Minute beheer neergelegd, in dit geval kuikenstroken. Let op: in dit geval zien we iets dat tegenwoordig veel vaker voorkomt, namelijk dat op percelen die zijn ingetekend als maïsland gras wordt geteeld.

Kijk ook eens naar de stippen boven het (bruine) kruidenrijk perceel links van de Merriemaden, dat niet is ingekleurd omdat het buiten het mozaïek ligt. Door de vele kieviten die er zitten is het duidelijk herkenbaar als bouw, in dit geval opnieuw ingezaaid grasland.

Ook is het leuk om te zien hoe de grutto's en de tureluur bij Elshof netjes op het perceel met uitgestelde maaidatum zitten.

Legenda:

Alle geel is legselbeheer op grasland, grijs gestreept is legselbeheer op bouwland

Alle groen is uitgestelde maaidatum (1, 8 of 15 juni)

Bruin is kruidenrijk grasland

Roze is extensief weiden

Paars is voorweiden

Blauw is plasdras

Oldetrijne Noord (Collectief Beheerplan sinds 2011)

Dit gebied heeft zich volkomen hersteld na twee sombere jaren. Moest vorig jaar nog van zo'n 25 hectare het beheer worden verwijderd nu voldoet het mozaïek ruimschoots aan de eis. Wat vooral opvalt is de terugkeer van de kievit met 36 stuks. En hoewel het jammer is dat er twee tureluurs missen maken de vier extra grutto's dit weer helemaal goed. En de scholeksters blijven mooi constant.

Oldetrijne Noord voor 2014: 158 ha							
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2013	2014		2016 (ambitie)
Kievit	92	96 94	98 70	98 60	99 96		102
Grutto	5	6 4	6 3	6 4	7 8		8
Scholekster	16	17 14	17 10	17 10	17 10		18
Tureluur	6	7.... 8	7 4	7 5	8 3		9
TOTAAL	119	120	87	79	117		
Watersnip		3	0		1		
Wulp		1	2		1		
Veldleeuwerik		1	0				
Gele Kwikstaart			2	1			
Graspieper		5	2				
TOTAAL	119	130	93	80	119		

In bovenstaande tabel staan in het zwart telkens de gewenste aantallen en in het rood de werkelijke aantallen.

Hieronder de aantallen per bedrijf:

Collectief Oldetrijne Noord																	
	2014	ha	kievit	grutto	scholekster	tureluur	slopend	kuifend	krakend	watersnip	zomertaling	wulp	veldleeuwerik	gelekwikstaart	graspieper	totaal per beheerder	dichtheid per 100 ha
1 A. van den Akker	32,410	11	5	1	1					1						19	58,62
2 M.T. Boersma	25,753	18	1	1	1											21	81,54
3 Mts. Pelleboer	40,985	25		3												28	68,32
4 Mts. Spijksma-Koopmans	21,397	15	2	2	1							1				21	98,14
6 R.W. Zuidberg	37,480	27		3												30	80,04
Totaal	158,025	96	8	10	3		0	0	0	1	0	1	0	0	0	119	75,30
HOOFDSOORTEN	158,025					117											74,04

Ook hier...let niet te veel op de details van individuele bedrijfsgegevens zoals naamgeving en hectares. We weten welke bedrijven worden bedoeld en de oppervlakte klopt wel ongeveer.

Hieronder de stippen van 2014 op het beheer van 2014:

De rode ster op het perceel geeft aan dat er Last Minute beheer is toegepast. Hier is de maaidatum verder uitgesteld van 1 juni naar 15 juni.

Tijdens het jubileum van Agrarisch Natuurbeheer Weststellingwerf (24 april 2014) zijn genodigden op excursie geweest naar de plasdras van Alfred van den Akker in Oldetrijne en daar werd de pomp even gedemonstreerd. (Foto van Lenus van der Broek)

Gracht (Collectief Beheerplan sinds 2011)

De Gracht is een klein mozaïek dat tegen een natuurgebied van Staatsbosbeheer aan ligt. Het gebied wordt gemonitord door Theo Meijer, hij verricht ook de tellingen. Hij vertelde dat dit natuurgebied, dat ten noorden van het mozaïek ligt, fungeert als een slaap- en rustplaats voor honderden grutto's, kieviten, scholeksters en watersnippen in de plasdrasdelen. Er broedt een enkele kievit, tureluur, scholekster, visdief en waterral, soms een kluut of een kleine plevier en dit voorjaar vier zomertalingen. Ook worden er, zowel in het natuurgebied als in het boerenland eromheen, graspiepers waargenomen.

Deze uitwisseling van natuurland en boerenland verzacht de tegenvallende resultaten van het mozaïek enigszins. Want daar verdwenen 8 kieviten, een scholekster en de enige tureluur. Daardoor voldoet het mozaïek niet meer aan de eis van 50 broedparen per 100 hectare.

Gracht 100 ha							
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (ambitie)
Kievit	43	46 56	47 46	48 40	49 32		51
Grutto	0	0 6	0 2	0 3	0 3		1
Scholekster	9	10 9	11 7	11 6	11 5		13
Tureluur	0	0 0	0 1	0 1	0 0		0
TOTAAL	52	71	56	50	40		
Slobeend			1				
Graspieper				1			
TOTAAL	52	71	57	51	40		

In bovenstaande tabel staan in het zwart telkens de gewenste aantallen en in het rood de werkelijke aantallen.

Hieronder de aantallen per bedrijf:

Collectief Gracht																
2014	ha	kievit	grutto	scholekster	tureluur	slobeend	kuifeend	krakeend	watersnip	zomertaling	wulp	veldleeuw-erik	gelekwik-staart	graspieper	totaal per beheerder	dichtheid per 100 ha
1 A. Meuleman	21,64	1	1												2	9
2 Ms. A.L. en L.A. Brandsma	20,80	15		2											17	82
3 Mts. M. van der Veen en J. v/d Lende	29,23	1		2											3	10
4 Mts. van der Weerd	26,24	15	2	1											18	69
															0	
Totaal	97,91	32	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	41
HOOFDSOORTEN	97,91														40	41

Hieronder de stippen van 2014 op het beheer van 2014:

Legenda:

Alle geel is legselbeheer op grasland, grijs gestreept is legselbeheer op bouwland

Alle groen is uitgestelde maaidatum (1, 8 of 15 juni)

Bruin is kruidenrijk grasland

Roze is extensief weiden

Paars is voorweiden

Blauw is plasdras

Langelille (Collectief Beheerplan sinds 2011)

Het lijkt er op dat dit gebied wordt verlaten door de weidevogels. Het aantal Kieviten bleef gelijk op het lage niveau van vorig jaar. De grutto verdween helemaal en er was een scholekster minder. Het gebied voldoet lang niet aan de eis en moest drastisch worden ingekrompen.

Langelille voor 2014: 100 ha						
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2013	2014	2016 (ambitie)
Kievit	47	49 63	50 54	51 31	52 23 31	55
Grutto	2	3 1	3 1	3 1	3 0	4
Scholekster	9	10 4	11 3	11 4	12 2 3	14
Tureluur	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	58	68	58	36	25 34	

In bovenstaande tabel staan in het zwart telkens de gewenste aantallen en in het rood de werkelijke aantallen. De blauwe cijfers hebben betrekking op stippen die wel op de stalstippenkaart stonden maar (blijkbaar) niet (goed) zijn ingevoerd in het BFWV computersysteem.

Hieronder de aantallen per bedrijf:

Collectief Langelille																		
	2014	ha	kievit	grutto	schol ekster	ture luur	slob eend	kuif eend	krak eend	water snip	zomer taling	wulp	veld leeuw erik	gele kwik- staart	gras pieper	totaal per beheer der	dichtheid per 100 ha	
1	Mts. W. van Hiltten en I. Tuiten	34,83	8		1											9	25,84	
2	D.en J.en G. Kraak	59,39	23		2											25	42,09	
3	Mts van der Linde - Sierdsma	15,32														0	0,00	
																0		
	Totaal	98,72	31	0	3	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0	34	34,44	
	HOOFDSOORTEN vlgns stippenkaart	98,72					25									25	25,32	

Hieronder de kaart met daarop de stippen van 2014 en het beheer van 2014:

Duidelijk is te zien hoeveel kruidenrijk er in dit gebied ligt, bruin gekleurd op de kaart. Ook is er voldoende afwisseling tussen maïs (grijs gestreept) en gras (geel) met daarop legselbeheer. Behalve langs de randen van het gebied zijn er geen huizen of andere verstoringbronnen. Met links het riviertje de Tjonger kun je het gebied niet droog noemen. Als dus aan de eisen van rust, ruimte en voedsel wordt voldaan, waarom verdwijnen hier dan toch de weidevogels?

Lindedijk (Collectief Beheerplan sinds 2011)

Na een tegenvallend 2013 gelukkig in 2014 een herstel voor dit gebied. Al komt het herstel volledig op het conto van de kievit. Zij keerden met 17 terug. Er waren een grutto, een scholekster en twee tureluurs minder. Met 48 broedparen per 100 hectare voldeed het mozaïek nét niet aan de eis. Maar omdat in opdracht van de Provincie van alle percelen waarop twee jaar geen vogels hebben gezeten het beheer verwijderd moest worden is ook dit gebied voor 2015 verkleind en voldoet het in 2015 weer royaal aan de eis.

Lindedijk voor 2014: 147 ha							
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (ambitie)
Kievit	68	70 71	72 57	74 45	76 62		80
Grutto	2	3 8	3 7	3 3	3 2		4
Scholekster	6	7 9	8 15	8 6	8 5		10
Tureluur	2	3 5	3 2	3 4	3 2		4
TOTAAL	78	93	81	58	71		
Gele Kwikstaart			1		1		
Graspieper			8		3		
TOTAAL	78	93	90	58	75		

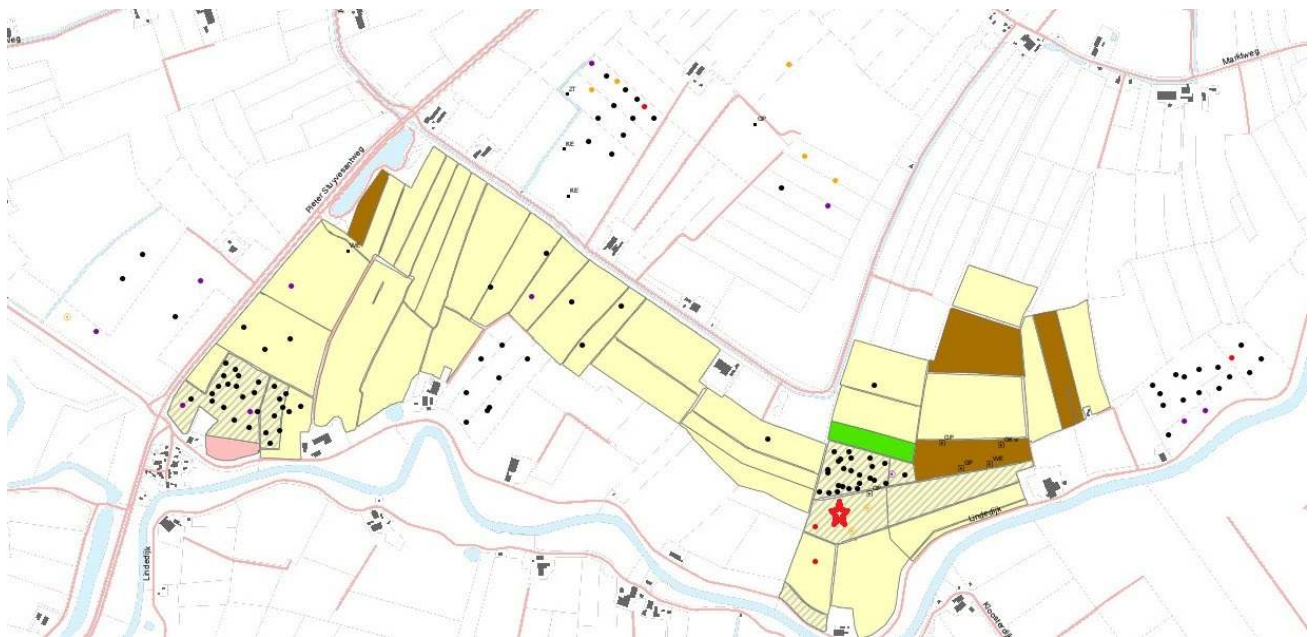
In bovenstaande tabel staan in het zwart telkens de gewenste aantallen en in het rood de werkelijke aantallen.

Hieronder de aantallen per bedrijf:

Collectief Lindedijk																	
				schol	ture		slob	kuif	krak	water	zomer		veld	gele		totaal	dichtheid
2014	ha	kievit	grutto	ekster	luur		eend	eend	eend	snip	taling	wulp	leeuw	kwik-	gras	per	per 100
1 M.B. van der Veen	48,79	25	2	1	2									1	3	34	70
2 C. Ensing	28,92	2	0	0												2	7
3 H. Donker	41,32	32	0	3												35	85
4 R. de Wolff	32,49	3	0	1												4	12
	151,52															0	
Totaal	147,71	62	2	5	2		0	0	0	0	0	0	0	1	3	75	51
HOOFDSOORTEN	147,71					71											48

Ook hier kloppen de exacte maten van de percelen niet meer. De totale oppervlakte in 2014 was volgens de Toolkit 147,71 hectare en die oppervlakte haalt de Toolkit uit de GDI die door de agrariërs zelf is ingetekend.

Hieronder de kaart met daarop de stippen van 2014 en het beheer van 2014:

De rode ster geeft aan waar Last Minute beheer is neergelegd. Het betreft een grasperceel waarop kuikenstroken zijn gelegd.

De stippen die oostelijk van het mozaïek liggen zijn waarschijnlijk verkeerd in de computer geplaatst. De stippen horen in het perceel dat links onder de rode ster ligt te staan. Bedoeld wordt het perceel dat buiten het mozaïek ligt. Daarvan is afgesproken dat we het wel monitoren want er zitten altijd veel vogels en we hopen het nog eens toe te kunnen voegen aan het mozaïek.

Op verzoek van de agrariër wordt het perceel extensief weiden verlegd naar een perceel dicht bij de boerderij. Dat perceel is groter waardoor de oppervlakte extensief weiden in 2015 toeneemt.

Legenda:

Alle geel is legselbeheer op grasland, grijs gestreept is legselbeheer op bouwland

Alle groen is uitgestelde maaidatum (1, 8 of 15 juni)

Bruin is kruidenrijk grasland

Roze is extensief weiden

Paars is voorweiden

Blauw is plasdras

Sonnega (Collectief Beheerplan sinds 2011)

Dit mozaïek kende een echte pechvogel. Jan Riemersma, de nazorger van familie De Kroon, brak zijn been. Daardoor werd er bij hen niet meer geregistreerd. De vervanger die gelukkig werd gevonden heeft wel de alarmtellingen uitgevoerd. En omdat normaliter bij De Kroon altijd heel veel broedparen worden gesignaleerd vonden wij het te verantwoorden om de alarmtellingen deze keer te noteren als broedparen/nesten. Het is niet volgens de regels maar kijkend naar de aantallen waarbij in het blauw de tellingen van De Kroon zijn vermeld leek het ons wel een manier om de tabellen enigszins in overeenstemming met de werkelijkheid te brengen.

Sonnega voor 2014: 142 ha							
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2013	2014		2016 (ambitie)
Kievit	64	67 85	69 86	70 77	72 62 72		76
Grutto	14	15 18	16 18	16 15	16 10 15		18
Scholekster	11	13 17	13 14	13 12	14 7 10		15
Tureluur	12	13 11	13 11	13 7	14 7 10		15
TOTAAL	101	131	129	111	86 107		
Kuifeend		1	0				
Slobeend			2				
Krakeend			2				
Veldleeuwerik		4	6	6	3		
Gele kwikstaart		5	7	10	6		
Graspieper		9	10	2	1		
TOTAAL	101	150	156	129	96 117		

In bovenstaande tabel staat in het zwart telkens het gewenste aantal en in het rood de werkelijke aantallen.

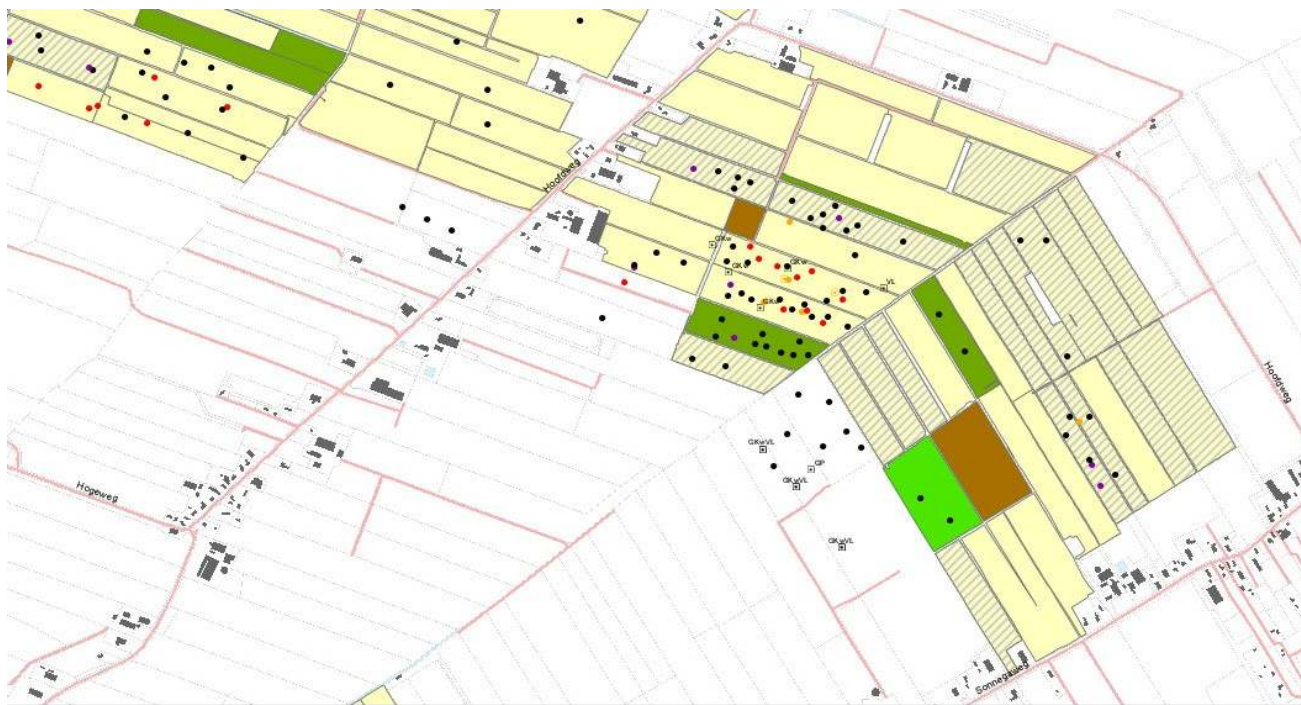
In de blauwe cijfers zijn de alarmtellingen van de familie De Kroon meegenomen in het totaal.

Hieronder de aantallen per bedrijf:

Collectief Sonnega																	
	2014	Ha	kievit	grutto	scholekster	tureluur	slobeend	kuifeend	krakeend	watersnip	zomertaling	wulp	veldleeuwerik	gele kwikstaart	graspieper	totaal per beheerder	dichtheid per 100 ha
1 K de Kroon		43,06	21	5	3	3	32						2	1	1	36	84
2 Mts. F.A. en H. Hoekstra		21,41	8		2	1	11									11	51
3 Melkveebedrijf Venema-Jansen		2,22					0							1		1	45
4 P. Ziel		35,44	12		2		14									14	40
5 Mts. G. Ziel en H. Heida		14,39					0									0	0
6 Mts Oosting-Van der Tol-de Vries		25,82	31	10	3	6	50						1	4		55	213
Totaal		142,33	72	15	10	10	107	0	0	0	0	0	3	6	1	117	82
hoofdsorten		142,33					107									107	75
HOOFDSOORTEN vlgns stippenkaart		142,33					86									86	60

Het gebied voldoet sowieso aan de eisen van minstens 50 broedparen per 100 hectare, met of zonder de cijfers van de alarmtelling.

Hieronder de stippenkaart van 2014 met daarop het beheer zoals dat in 2014 werd uitgevoerd:

Legenda:

Alle geel is legselbeheer op grasland, grijs gestreept is legselbeheer op bouwland
Alle groen is uitgestelde maaidatum (1, 8 of 15 juni)
Bruin is kruidenrijk grasland
Roze is extensief weiden
Paars is voorweiden
Blauw is plasdras

Nijelamer (Collectief Beheerplan sinds 2011)

Ook in dit mozaïek zien we dat het jaar 2013 (hopelijk) een incidenteel slecht jaar was. De aantallen nemen weer toe, al zijn ze nog lang niet op het niveau van 2011. Ten opzichte van vorig jaar waren er 33 kieviten meer, maar liefst 11 grutto's meer, drie scholeksters en een tureluur. Totaal een toename van 48 vogels van de vier hoofdsoorten meer. Helaas nog niet voldoende om te voldoen aan de eis van de provincie van 50 broedparen per 100 hectare.

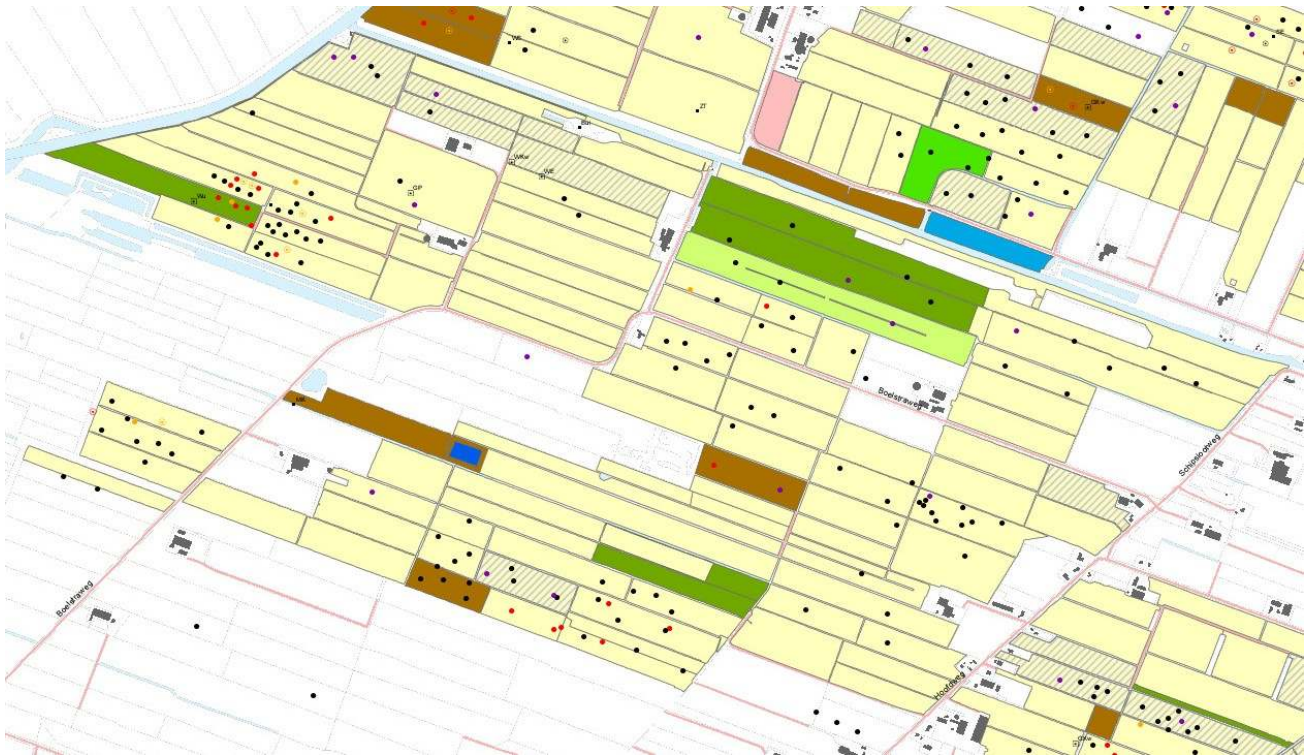
Nijelamer voor 2014: 367 ha							
Doelsoort	2010 (referentie)	2011	2012	2013	2014		2016 (ambitie)
Kievit	145	149 164	151 140	155 86	158 119		165
Grutto	12	13 22	13 14	13 8	13 19		15
Scholekster	19	21 36	22 19	23 10	23 13		25
Tureluur	14	15 12	15 6	15 10	15 11		17
TOTAAL	190	234	179	114	162		
Slobeend		4	1				
Kuifeend		1					
Krakeend		1	1				
Watersnip			1				
Zomertaling			1	1			
Wulp		1	1	1	1		
Veldleeuwerik		1					
Gele Kwikstaart			2	1			
Graspieper		6		2	1		
TOTAAL	190	248	186	119	164		

In bovenstaande tabel staat in het zwart telkens het gewenste aantal en in het rood de werkelijke aantallen.

Hieronder de aantallen per bedrijf:

Collectief Nijelamer																		
	2014	ha	kievit	grutto	schol ekster	ture luur	slob eend	kuif eend	krak eend	water snip	zomer taling	wulp	veld leeuw erik	gele kwik- staart	gras pieper	totaal per beheer der	dichtheid per 100 ha	
2	K van der Schaar	52,99	19	1	1	2										23	43	
3	Van der Woude	30,84	15	6	2	0										23	75	
4	L. P. Flapper	48,37	3	1	1	0										5	10	
5	Mts. F.A. en H. Hoekstra	28,72	12	0	1	0										13	45	
6	P. de Jong	43,42	30	1	2	2										35	81	
7	F. en Y.J. Knol	126,38	32	10	4	7						1			1	55	44	
8	J. Kraak	5,01	0	0	0	0										0	0	
9	Mts. Oosting	7,38	0	0	0	0										0	0	
10	Mts. G. Ziel en H. Heida	31,78	8	0	2	0										10	31	
11	Mts Oosting-Van der Tol-de Vrie	23,80	0	0	0	0										0	0	
12	P.Ziel	8,60	0	0	0	0										0	0	
	Totaal	367,60	119	19	13	11	0	0	0	0	0	1	0	0	1	164	45	
	HOOFDSOORTEN	367,60				162											44	

Hieronder staat de stippenkaart van 2014 met daarop ook het beheer van 2014:

Op de stippenkaart missen nogal wat stippen rondom het bedrijf van familie De Jong (onder de donkergroene en lichtgroene percelen). Op hun stalstippenkaart had de nazorger 30 kieviten ingetekend. Deze zijn wel gewoon meegenomen in alle tellingen. Daarboven, op de donkergroene percelen (= uitgestelde maaidatum tot 15 juni) was water in greppels gebracht maar dit heeft helaas geen zichtbaar effect gehad. Het zuidoostelijke deel van dit mozaïek blijft veel te leeg. Zeker als je bedenkt dat hier veel ruige (geiten)mest op wordt gebracht. De oorzaak ligt zeer waarschijnlijk in predatie.

Dit mozaïek grenst aan het natuurgebied Brandemeer Noord. De percelen die daar aan agrariërs worden verhuurd staan ook in dienst van de weidevogels. En met resultaat want er zaten 28 kieviten, 24 grutto's, 5 scholeksters en 13 tureluurs. Er is een duidelijke wisselwerking tussen het mozaïek en het natuurgebied. Op verzoek van Staatsbosbeheer hebben we, in overleg met Van der Schaar, op zijn perceel uitgestelde maaidatum neergelegd voor 2015.

Legenda:

Alle geel is legselbeheer op grasland, grijs gestreept is legselbeheer op bouwland
Alle groen is uitgestelde maaidatum (1, 8 of 15 juni)
Bruin is kruidenrijk grasland
Roze is extensief weiden
Paars is voorweiden
Blauw is plasdras

Boijl

Dit jaar ontvingen we de resultaten van Boijl weer. Helaas blijft de afname doorgaan. 12 kieviten, 1 scholekster, en 1 tureluur. Verder nog 1 wulp, 4 graspiepers en 1 veldleeuwerik.

Overzicht Weststellingwerf

De volgende tabel geeft u een overzicht van alle SNL weidevogelmozaïeken en het voormalige PSAN gebied Boijl in 2014:

Weststellingwerf				schol-	ture	slob-	kuif-	krak-	water-	zomer		veld-	gele	gras-	totaal per	dichtheid
2014	ha	kievit	grutto	ekster	luur	eend	eend	eend	snip	taling	wulp	leeuwerik	kwikstaart	pieper	beheerder	per 100 ha
Ontginning	674	212	29	36	28	3	0	1	1	1	5	1	13	1	331	49
Oldetrijne	252	110	11	14	6	0	0	3	0	0	0	0	3	1	148	59
Oldetrijne Noord	158	96	8	10	3	0	0	0	1	0	1	0	0	0	119	75
Gracht	99	32	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	40
Langelille	100	31	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34	34
Lindedijk	147	62	2	5	2	0	0	0	0	0	0	0	1	3	75	51
Nijelamer	367	119	19	13	11	0	0	0	0	0	1	0	0	1	164	45
Sonnega	142	72	15	10	10	0	0	0	0	0	0	3	6	1	117	82
Collectieven	1939	734	87	96	60	3	0	4	2	0	7	4	23	7	1027	53
Parel Postma	28	5	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	5	18
Totaal SNL	1967	739	87	96	60	3	0	4	2	0	7	4	23	7	1032	52
Boijl	?	12	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	4	20	
Totaal		751	87	97	61	3	0	4	2	0	8	5	23	11	1052	

Hieronder het overzicht van de resultaten door de jaren heen:

Weststellingwerf															
PSAN en SNL	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	2014	2014
								totaal	SNL	totaal	SNL	totaal	SNL	totaal	SNL
Aantal bedrijven	36	68	68	67	67	67	59	72	55	63	53		53		54
Aantal hectares	1390	2875	2875	2875	2875	2875	2468	2646	2006	2466	2006		2025		1967
Kievit	350	1081	860	847	867	819	721	984	914	871	816		709	751	739
Grutto	21	47	42	52	55	67	69	108	108	95	94		72	87	87
Scholekster	90	157	135	132	131	134	136	163	152	123	117		83	97	96
Tureluur	31	47	35	30	51	46	61	91	88	51	49		60	61	60
Slobeend	6	0	2	2	9	4	2	12	6	10	8		3	3	3
Kuifeend	0	4	8	6	5	8	4	3	3	9	8		0	0	0
Krakeend	0	0	3	3	8	2	13	10	10	5	4		0	4	4
Watersnip	4	12	8	3	1	2	3	3	3	4	3		0	2	2
Wulp	4	8	9	11	10	14	10	12	11	13	9		5	8	7
Veldleeuwerik	7	25	5	8	15	10	7	16	11	12	6		6	5	4
Gele Kwikstaart	1	0	3	8	11	10	8	26	22	23	22		21	23	23
Graspieper	3	23	39	58	50	61	40	57	38	48	22		9	11	7
Totaal	517	1407	1149	1160	1213	1181	1074	1485	1366	1264	1158		968	1052	1032

Zoals elk jaar vermelden we ook nu weer dat bovenstaande tabel slechts een indicatie geeft van de weidevogelstand in de SNL- en voormalige PSAN gebieden omdat de oppervlaktes en de gebieden niet in alle jaren gelijk zijn.

Hieronder de **drie overzichtskaarten** van 2014 van heel Weststellingwerf zoals wij die, via BoerenNatuur, van de BFVW ontvingen.

Weststellingwerf Noord met de Parel en de mozaïeken De Ontginning, Nijelamer en Sonnega:

Legenda:

Alle geel is legselbeheer op grasland, grijs gestreept is legselbeheer op bouwland

Alle groen is uitgestelde maaidatum (1, 8 of 15 juni)

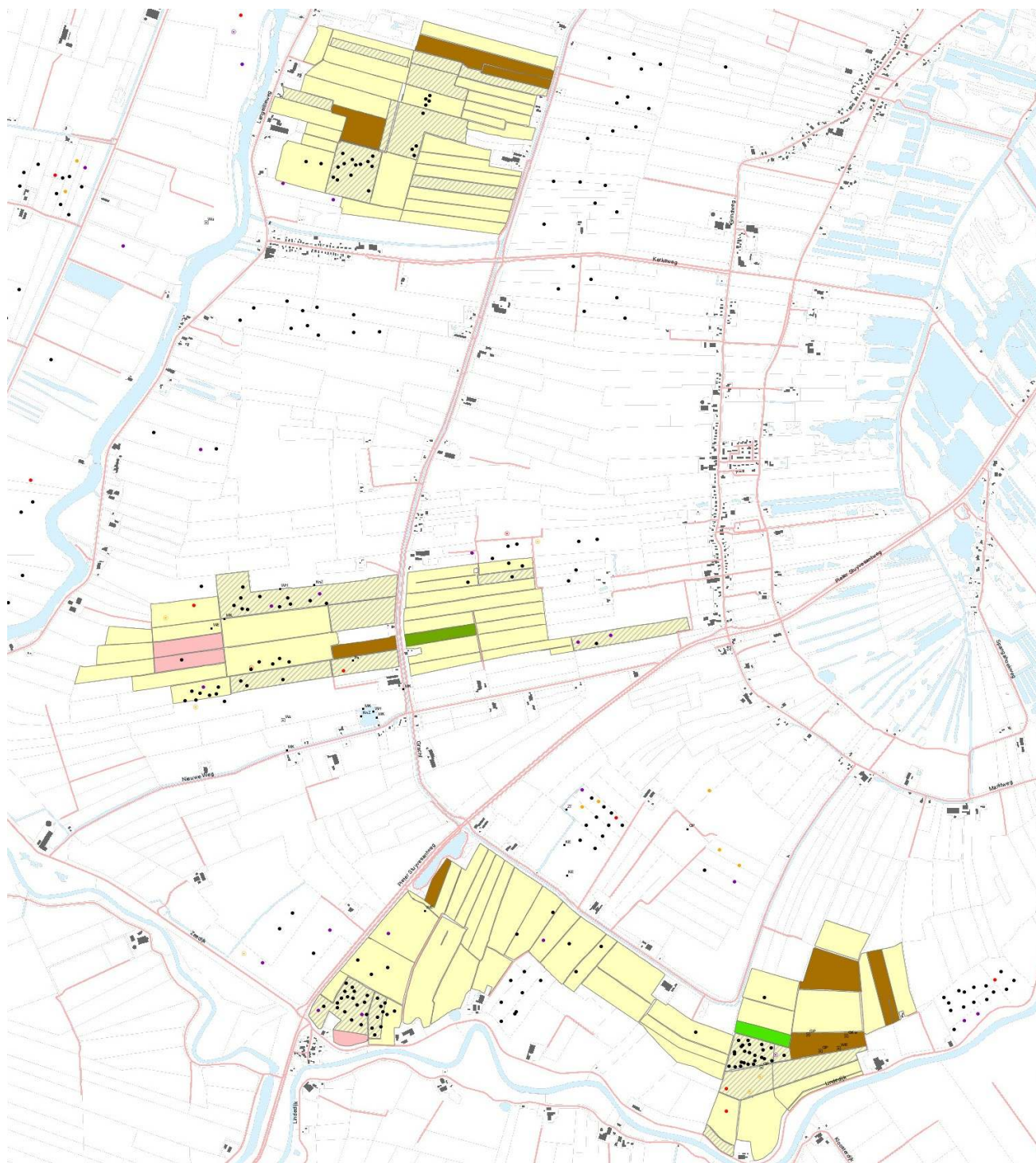
Bruin is kruidenrijk grasland

Roze is extensief weiden

Paars is voorweiden

Blauw is plasdras

Weststellingwerf Zuid met de mozaïeken Langelille, Gracht en Lindedijk.

Legenda:

Alle geel is legselbeheer op grasland, grijs gestreept is legselbeheer op bouwland
Alle groen is uitgestelde maaidatum (1, 8 of 15 juni)
Bruin is kruidenrijk grasland
Roze is extensief weiden
Paars is voorweiden
Blauw is plasdras

Weststellingwerf Midden met de mozaïeken Oldetrijne en Oldetrijne Noord.

Evaluatieavond.

Op **4 februari 2015** bent u welkom in het Dorpscentrum, Kerkhofslaan 4 te Oldetrijne.

Voor deze avond hebben we de heer Nick van Eekeren gevraagd om ons te vertellen over het belang van goed bodemleven in relatie tot de weidevogels.

We hopen u allemaal op deze avond te ontmoeten. Geeft u de datum alvast door aan uw nazorger en jager? Een persoonlijke uitnodiging wordt u nog toegestuurd.

Secretariaat: K. Witteveen Pieter Stuyvesantweg 109 8479 HK Oldetrijne T 0561-499232